

Ruska civilizacija i kultura 1

Nastavnik: Prof. dr Slavica Lukić

Dinastija Romanovih

- Romanovi su vodili porijeklo od starih ruskih plemićkih porodica. Najstariji predak dinastije Romanov bio je Andrej Ivanovič Kobila. Njemu je za vrijeme vladavine njegovih potomaka pripisivano porijeklo od velikih evropskih vladara poput Julija Cezara kako bi se veličala dinastija, ali je najvjerojatnije da se radilo o konjušaru.
- Dinastija je dobila ime po Kobilinom potomku Romanu, čija se kćerka Anastasija udala za prvog ruskog cara, Ivana Groznog, i tako postala prva ruska carica. Njen sin, Fjodor I, bio je posljednji ruski car iz dinastije Rurik.

Zastava i grb dinastije Romanov

Dinastija Romanovih

- Nakon Fjodorove smrti za rusko prijestolje su se borili Boris Godunov i Romanovi. Za cara je izabran Boris Godunov, koji se Romanovima osvetio protjeravši ih na sjever Rusije gdje je većina pomrla od gladi. Fjodor Nikitič Romanov, glava porodice, ostao je u Moskvi, ali je bio prisiljen zarediti se zajedno sa svojom suprugom. Njegov sin Mihajlo je, nakon pada Godunovih, a po nagovoru svoje majke, prihvatio ponudu ruskih plemića da postane car Rusije.

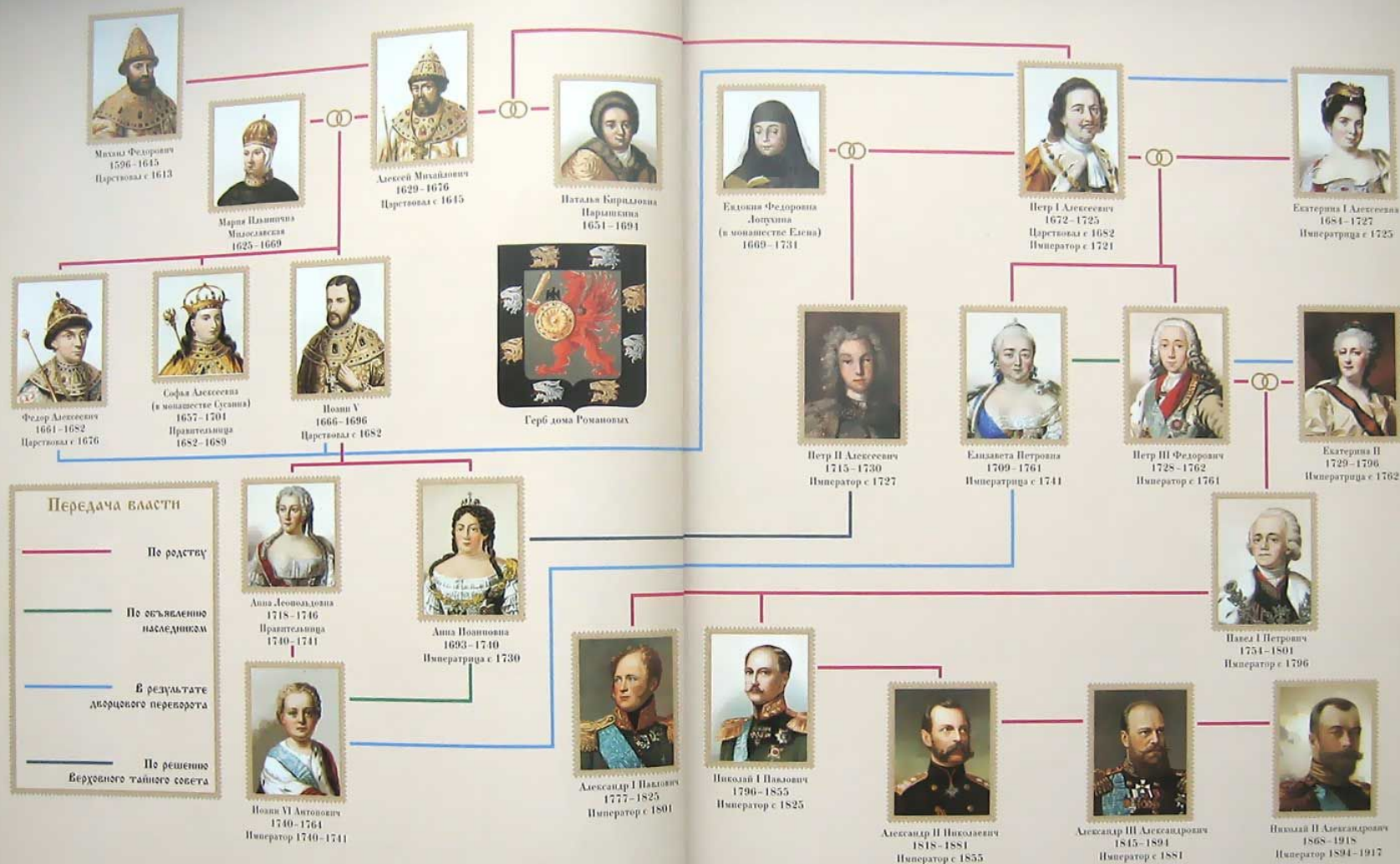

Dinastija Romanovih

- Mihajla je naslijedio njegov sin Aleksej koji je Rusiju izvukao iz mnogobrojnih problema. Nakon njegove smrti uslijedila je borba za prijestolje između njegove djece iz prvog braka (Fjodora III, Sofije i Ivana V) i sina iz drugog braka Petra I.
- Petar I je naredio pogubljenje svoga jedinog sina, Alekseja, te je prijestolje, nakon kratke vladavine Petrove supruge Katarine I, naslijedio Aleksejev sin, Petar II.
- Petar II je bio posljednji muški Romanov. Nakon njega Rusijom su vladale njegova rođaka Ana i tetka Elizabeta.
- Carica Elizabeta je bila posljednji Romanov na ruskom carskom prijestolju. Nju je naslijedio Petar III iz dinastije Holstein-Gotorp, sin njene sestre Ane. Nova dinastija se zvanično zvala Romanov, ali je geneolozi nazivaju Holstein-Gotorp-Romanov.

РОССИЙСКИЕ ЦАРИ, ИМПЕРАТОРЫ

И ПРАВИТЕЛИ ДОМА РОМАНОВЫХ

Petar Veliki

- Petar dolazi na vlast kao dijete, u dobi od deset godina, zajedno sa svojim bolesnim bratom Ivanom, nakon kratke vladavine njihova starijeg brata Fjodora. Fjodor je na prijestolju naslijedio oca Alekseja I, koji je tokom svoje vladavine značajno proširio prostor Rusije, prvenstveno na štetu Poljske.
- Kako Fjodor nije imao djece, pojavio se problem nasljeđivanja te je boljarska дума za cara izabrala maloljetnog Petra, a za regenta je proglasila njegovu majku. Međutim, njegova sestra Sofija to nije prihvatila, već je izvela državni udar uz pomoć trupa koje su se nazivale strijelcima. Tom prilikom je pobijeno mnogo članova Petrove porodice, a nekim je egzekucijama i sam Petar svjedočio. Po dolasku na vlast Sofija postavlja Ivana kao suvladara (s pravom prvenstva), ali vlast u stvari zadržava za sebe. U tome mu je uveliko pomagala prva Petrova supruga, sa kojom je imao sina.

Petar I kao dijete

Petar I iz mladih dana

Petar Veliki

- Godine 1712. oženio je svoju dugogodišnju ljubavnicu, Katarinu Aleksejevnu. Godine 1724. proglasio ju je svojom suvladaricom. Ona ga je, kao Katarina I, naslijedila nakon njegove smrti 8. februara 1725. godine od posljedica sifilisa.
- Petar I je titulu cara zamijenio titulom imperatora i svi naredni vladari su držali tu titulu. U neslužbenoj upotrebi, međutim, titula cara je ostala korištena sve do ukidanja monarhije.

Petar Veliki

- S obzirom na događaje u djetinjstvu ti događaji su ostavili dubok trag na karakter i dušu mladog Petra. Svojim očima je gledao kako ubijaju članove njegove porodice i strahovao je za svoj život i život svoje majke.
- Odlučuje da se obračuna sa sestrom i boljarima, upada sa konjicom u Novodevičji manastir pohvata sve boljare koji su podržavali Sofiju i povješa ih ispod prozora sestre Sofije kao opomenu.
- Pošto je svrgao Sofiju, organizuje pomorske jedinice i odlazi u Evropu i upozna se sa organizacijom društva, ekonomije, vojske, politike i kulture u evropskim zemljama.

Ilja Rjepin (1879) -
Sofija Aleksejevna

Petar Veliki

- Proveo je dvije godine u Holandiji, Engleskoj, Austriji i Njemačkoj
- U Holandiji se lično obučavao za izgradnju brodova i sam radio u brodogradilištu, kako bi od Rusije napravio pomorsku silu. Za obuku pomorskih jedinica pozvao je čuvene pomorce iz Boke Kotorske. Mnogi od njih su zauvijek ostali u Rusiji, dobili od Petra ne samo titule admirala, već i plemićke titule i velike posjede
- Pošto je izgradio mornaricu 1700.g. Petar je poveo takozvani Sjeverni rat, a odmah iza te pobjede krenuo na jug.

Petar Veliki

- Druga njegova namjera je bila da poveže Rusiju vodenim putem sa Indijom, prokopavši mnoge kanale kako bi povezao različite rijeke
- Puno dvije decenije Petar je ratovao sa Šveđanima, konačno pobjeđivši švedskog kralja Karla XII, koji je pobjegao u Tursku, nadajući se da će mu Turci dati vojsku za borbu protiv Petra, ali tu pomoć nije dobio
- Učvrstivši svoje granice, Petar je rješio da Rusiju uredi po evropskom modelu

Petar Veliki

- Počeo je od prosvete - poslavi mlade plemiće u inostranstvo da se obrazuju, a zatim otvorio škole u Moskvi i Peterburgu, koji je počeo da gradi 1703.g. (na ušću rijeke Neve u Finski zaljev). Ta teritorija je bila pod švedskom vladavinom do poraza Šveđana.
- Prvo je izgradio Petropavlovsku tvrđavu na jednom od 100 ostrva. Grad je građen po ugledu na Pariz ili Veneciju, posebne arhitekture, riječice su povezane kanalima, sa mnoštvom prekrasnih mostova

Petar Veliki

- Godine 1703. Petar premješta prijestolnicu u još nesagrađen grad, Petrograd. Tu je živio sa drugom suprugom u dvosobnoj kolibi, gdje se ona brinula za djecu i kuhala, dok je on održavao vrt, kao obična porodica.
- Njihova je ljubav bila jaka, što potvrđuje veliki broj ljubavnih pisama koje su razmjenjivali za vrijeme njegovog odsustva.

Petar Veliki

- Za njegovog života građen je dvorac u Peterhofu nedaleko od Petrograda, ljetnikovac izgrađen specijalno za njega.
- Ljetnikovac su projektovali francuski arhitekti u evropskom stilu s terasama i vještačkim vodopadima, fantastično uređenim parkovima, i u vrlo raskošnom stilu koji je po shvatanju Zapada bio neminovan za jednog apsolutistu toga vremena.
- Zanimljivo je da za fontane koje se nalaze u Peterhofu ne koriste pumpe, već je iskorišten prirodni pad zemljišta

Petar Veliki

- Otvorio je škole za plemiće i plemićku djecu - plemić koji ostane nepismen nije se smio ženiti
- Uveo je prve ruske novine (Vedomosti)
- Poseban problem je bio kalendar - Rusi su do tada računali vrijeme prema srednjovjekovnom vizantijskom brojanju godina "od stvaranja svijeta" sa otpočinjanjem godine od 1.septembra (1.septembra 1699.g. slavljena je nova godine 7208.). Od 1.januara 1700.g., prema naredbi Petra Velikog, počinje da se slavi Nova godina 1700.g. od "rođenja Hrista"
- Do tog vremena Rusi su nosili duge brade (nisu se brijali), nosili su duge kaftane do zemlje, a žene duge široke haljine i velike šalove. Samo je car mogao narediti da se brade obriju. Ko nije htio da obrije bradu po njegovom naređenju morao je da plati porez na bradu od 100 rubalja.

Petar Veliki

- Petar Veliki je podstakao veliku prevodilačku djelatnost u Rusiji, radi širenja evropske prosvjećenosti. Prevodila se naučna i stručna literatura sa evropskih jezika na ruski, ali su se i pisala originalna ruska djela različite sadržine (udžbenici matematike kao priručnici za trgovce, zanatlije, činovnike). U to vrijeme nastajala je ozbiljnija ruska literatura.
- U to vrijeme opada autoritet crkve i raskol u njoj, nastala je opšta uznemirenost izazvana tendencijom za promjenama. Došlo je do svojevrsnog sudara tradicionalne i nove kulture.

Petar Veliki

- Kao rezultat sudara te dvije kulture dolazi do otkrića ljudske ličnosti kao elementa duhovne kulture - čovjek se pojavljuje kao ličnost za razliku od srednjovjekovne kulture u kojoj čovjekova ličnost nije bila određena individualnim karakterom, nego njenim ponašanjem u skladu sa društvenim normama. U srednjovjekovnoj kulturi čovjek je apstraktan.

Petar Veliki

- 1700.g. Petar Veliki počinje razgovore o stvaranju Akademije nauka u Rusiji - to pokazuje Petrovo interesovanje za nauku. Akademija je osnovana 1724.g. ukazom Petra Velikog, ali tek 1747.g. donesen je Statut Akademije, gdje je nauka podijeljena na tri klase - matematičke nauke, (sa astronomijom, geografijom, navigacijom i mehanikom), teorijska i eksperimentalna fizika (sa anatomijom, hemijom i botanikom) i istorijske i pravne nauke (koje se dijelilo na naturalno i javno pravo). Stručnjaci pravnih nauka su se bavili politikom i etikom.
- Akademija nauka nije se bavila samo naukom, nego i obrazovanjem (ona je bila nukleus iz koga se kasnije razvio univerzitet)

Petar Veliki

- Puna titula Petar I glasila je:
- "Petar, car i veliki vojvoda, samovladar svih Velikih, Malih i Bijelih Rusa Moskve, Kijeva, Vladimira i Novgoroda, car Kazanja, car Astrahana, car Sibira, gospodar Pskova i veliki vojvoda od Smolenska, Tvera, Ugre, Perma, Vjatke i Bugarske, gospodar i veliki vojvoda Novgoroda u Donjoj Zemlji, Čeringova, Ržanja, Rostova, Jaroslavlja, Belozera, Udora, Obdorije i Konda, vladar svih Sjevernih Zemalja, gospodar iverijanskih zemalja i kartalinijskih i gruzijskih careva i karbardinijskih zemalja sa čerkeskim i gorzijskim prinčevima i nasljedni vladar i gospodar ostalih zemalja".
- Titula je 1721. promijenjena te je umjesto "car i veliki vojvoda, samovladar svih Velikih, Malih i Bijelih Rusa" stajalo je „imperator i samovladar svih Rusa".

Petar Veliki

- Vraćajući se, 1705. godine, iz Carigrada u Moskvu, Sava Vladislavić, prozvan kasnije Raguzinski, rodom iz Hercegovine, je doveo na poklon caru Petru I malog Arapina. Petar I prihvata poklon i kumuje malom Abisincu koga kasnije šalje u inostranstvo radi školovanja.
- Taj Abisinac, Ibraim, kumče Petra I i poklon Save Vladislavića, postać poznati vojskovođa Hanibal, je predak pesnika A.S. Puškina, po majčinoj liniji.
- Sava Raguzinski je bio Petrov prijatelj i tajni savjetnik za istočna pitanja

Katarina I

- Katarina I bila je prva vladajuća carica Rusije, prethodno carica samo kao supruga Petru Velikom.
- Buduća carica Rusije rođena je u estonskom seocetu, u katoličkoj kmetovskoj porodici, kao **Martha Elena Skavronska**. Kuga je odnijela živote njenih roditelja 1684. godine, pa je skrbništvo nad Marthom preuzela tetka, koja je na školovanje šalje kod luteranskog svećenika. Kao i većina šegrti, Martha je prvenstveno služila kao sluškinja; nikada nije naučila ni čitati ni pisati.

Katarina I

- Tokom Švedsko-ruskog rata, 1702. godine, grad Marienburg u kojemu je živjela pada u ruske ruke, a njen muž najvjerojatnije gine. Po tipičnom tadašnjem običaju, grad je bio prepušten na milost i nemilost vojnika tri dana.
- Po završetku toga perioda ruski feldmaršal Boris Šeremetov, koji tada ima pedeset godina, trebao je među predstavljanim ženama izabrati svoj ratni trofej. Izbor je pao na Marthu koju potom vodi sa sobom. On je ubrzo šalje knezu Aleksandru Menšikovu, bliskom prijatelju cara Petra I Velikog, i postaje njegova ljubavnica. U tom domaćinstvu je primjećuje sam car koji je potom odvodi u svoju palaču.

Katarina I

- Godine 1705. preuzima pravoslavlje, te tom prilikom postaje Ekatarina Aleksejevna. Ovo je bio prvi korak ka sklapanju braka. Prije tajnog vjenčanja 1707. godine, Petar i Katarina su dobili sedmero djece, od kojih je samo dvoje, Elizabeta i Ana, poživjelo do punoljetnosti.
- Smatra se da je upravo carica Katarina pomogla Petru I Velikom da se odbrani od Osmanlija. Petar je tada uvidio njenu mudrost i odlučio je opet oženiti, ovaj put javno. Godine 1724. formalno je imenovana Petrovom suvladaricom.

Katarina I

- Petar umire 8. februara 1725. godine, ne imenujući nasljednika. Po primogenituri Petrov nasljednik bi bio Petar II (unuk), ali Katarina, koja je već bila imenovana suvladaricom, uz pomoć plemića koji su joj bili odani izvršila je državni udar i sama preuzela carsku krunu. Tako je Katarina I postala prva od četiri vladarice Rusije, od kojih su sve nastavile Petrov plan moderniziranja carstva.
- Plemići koji su pomogli Katarini da dođe na tron ubrzo su je počeli ucjenjivati i ona je bila primorana udovoljavati njihovim zahtjevima.

Katarina I

- Umrula je dvije godine nakon Petra, sa 43 godine. Budući carevi, svi Katarinini potomci preko njene kćerke Ane, su njeno porijeklo smatrali državnom tajnom, pa se tako ni danas ne znaju imena Katarininih predaka.

Petar II

- Poslije smrti Katarine I Vrhovni tajni savjet proglašava Petra II za cara, unuka Petra I, ali je stvarnu vlast držao knez Menjšikov, jer je Petar imao samo 13 godina
- Sa 15 godina su ga htjeli oženiti da bi dobio nasljednika, međutim obolio je od boginja i umro nekoliko dana prije vjenčanja.
- Nasleđuje ga carica Ana, kćerka Ivana V.

Carica Ana

- Ana je bila kćerka Ivana V i Praskovije Saltjokove. Njen otac je bio brat po ocu Petra I Velikog.
- Petar I Veliki je u novembru 1710. godine udao za Fridrika Vilima, vojvodu Kurlandije (sada zapadna Latvija).
- On umire dva mjeseca poslije, a Kurlandom nastavlja upravljati vojvotkinja-udovica. Ana se nije nikada preudala, niti je imala djece.

Carica Ana

- Smrću cara Petra II, unuka strica Petra I Velikog, Ana se proglasila caricom i autokratom cijele Rusije. Ruski kneževi očekivali su da će nova carica stvoriti ustavnu monarhiju, ali se Ana brzo postavila kao apsolutna vladarica.
- Prva odluka nove carice bila je da ponovo uvede sigurnosnu policiju, uz čiju je pomoć rado terorizala one koji su joj se suprotstavljali. Iako prijestonicu nije vratila u Moskvu, tamo je provodila najviše vremena, i to u društvu svojih služavki.

Carica Ana

Carica Ana

- Kako se njeno zdravlje pogoršavalo, nasljednikom imenuje unuka svoje sestre, carevića Ivana. Ovim je željela osigurati liniju svog oca, Ivana V, a isto tako zatvoriti put do krune djeci Petra I Velikog, kojeg je prezirala.
- Bolest bubrega prekinula je život i vladavinu 47-godišnje carice. Ivan VI je tada bio tek jednogodišnja beba, a njegova majka i regent njemačka princeza, pa ih sa vlasti ubrzo zbacuje Petrova mlađa kćerka Elizabeta.

Ivan VI sa majkom

Carica Elizabet Petrovna

Carica Elizabeta

- Elizabeta Petrovna, kćerka Petra Velikog je bila vladajuća carica Rusije koja je Rusiju uplela u Rat za austrijsko naslijeđe i Sedmogodišnji rat. Upamćena je kao jedna od najpopularnijih ruskih monarha; za vrijeme njene vladavine nije pogubljena nijedna osoba, niti je dozvolila Nijemcima da se upliću u vladu. Bila je posljednji član dinastije Romanov.
- Elizabeta je rođena kao druga kćerka Petra I i Katarine I. Njeni roditelji tada još uvijek nisu bili vjenčani, pa će njena upitna zakonitost biti argument onima koji su osporavli njeno pravo na tron.

Carica Elizabeta

- Još kao dijete pokazivala je visok nivo inteligencije, ali njeno formalno obrazovanje bilo je nesavršeno i zapostavljeno. Otac je bio jako vezan za nju, ali nije imao vremena posvetiti se njenom školavanju.
- Njena majka se nije ni mogla zanimati za kćerino obrazovanje, budući da je i sama, iako ruska carica, bila nepismena estonska seljanka. Njena dadilja je bila Francuskinja, pa je tako uspjela naučiti francuski jezik, a kasnije je upoznala osnove italijanskog, njemačkog i švedskog.

Carica Elizabeta

- Za vrijeme života Petra II, Elizabeta je tretirana sa poštovanjem. Međutim, stupanjem njene rođake Ane na prijestolje dešava se veliki obrat u ponašanju prema Elizabeti.
- Ana je mrzila Elizabetinog oca, kao i svu njegovu djecu, ali s Elizabetom nije nikada imala direktne obračune. Umjesto toga, carica je na zubu držala sve osobe bliske carevni. Tako je nastradao Elizabetin ljubavnik; jezik mu je odsječen, a on je prognan u sibirске ledene pustinje.

Carica Elizabeta

- Ideju da se Elizabeta postavi za vladaricu Rusije prvi je iznio francuski ambasador, želeći preko nje, oduvijek anti-njemački nastrojene, smanjiti austrijski uticaj na ruski dvor. On, ipak, osim što joj je posudio 2,000 dukata umjesto traženih 15,000, nije pomogao Elizabeti da osvoji tron. Sve zasluge pripadale su samo njoj.

Carica Elizabeta

- Srećom po nju i Rusiju, Elizabeta je od oca naslijedila osjećaj za pravdu i vođstvo; uvijek je stavljala svoje dužnosti suverena ispred potreba žene. Bila je veoma religiozna, ali i ekstravagantna po pitanju uređenja dvora i svog oblačenja.
- Kako sama nije imala djece, Elizabeta je, bližeći se kraju svoga života, bila u žurbi pronaći sebi nasljednika koji bi nastavio lozu Romanovih. Izabrala je Petra od Holstein-Gottorpa, kojeg je oženila princezom Sofijom od Anhalt-Zerbsta. Zaručnicu svoga sestrića, po njenom prelasku na pravoslavlje, prekrstila je u Katarinu, u znak sjećanja na svoju majku. Potrudila se pronaći dobre učitelje za Petra, a dijete koje je Katarina rodila uzela je pod svoju ličnu skrb i odgajala ga kao budućeg cara.

Carica Elizabeta

- Evropske vladarice njenog vremena obično se nisu uplitale u velike ratove, ali Elizabeta je bila izuzetak. Posljednji rat koji je vodila bio je Sedmogodišnji rat protiv Fridrika Velikog. Sam Fridrik je u svojim pismima govorio kako se boji vojske ruske carice, spominjući pritom strah da bi Elizabeta mogla u potpunosti osvojiti Prusiju.
- Fridrikovi su strahovi nestali 5. januara 1762. godine, kada pedestogodišnja carica umire ostavljajući moćno carstvo svom izabranom nasljedniku, Petru III.

Petar III

- Petar III Fjodorovič je bio ruski car, koji je vladao samo 186 dana 1762. godine, nakon čega je ubijen u zavjeri, kojoj je na čelu bila njegova supruga Katarina, kasnije carica Katarina II Velika.
- Sin Ane, kćerke Petra Velikoga i Karla Fridrika, vojvode Holstein-Gottorpa. Odgojen kao Nijemac, živi u Njemačkoj preuzevši vojvodsku titulu nakon smrti svoga oca.

Petar III

- Žena mu je godine 1745. postala vojvotkinja Sofija Augusta od Anhalt-Zerbsta, koja prelazi na pravoslavlje i uzima ime Katarina. Odlučna i inteligentna, učestvovala je u političkim i diplomatskim igrama mnogo aktivnije od svog supruga.
- U unutrašnjoj politici Petar III daje povlastice plemstvu i potiskuje (ionako slab) uticaj crkve. Dao je pravo zemljoposjednicima da kmetove po svojoj volji preseljavaju s jednog imanja na drugo. Položaj kmetova time se značajno pogoršava i postaje blizak položaju robova.

Petar III

- Prethodna vladarica je dvadeset godinu vodila Rusiju kroz uspješne ratove, pa su se Rusi nadali istom načinu Petrovog carevanja. Međutim, Petrov način upravljanja državom nije bio ni približno dobar kao Elizabetin. Među njegovim mnogobrojnim greškama najkatastrofalnijom se smatra odvajanje od već političke aktivne i veoma popularne Katarine.
- Umro je ubrzo nakon svrgavanja sa vlasti, pa se dugo smatralo da ga je ubila Katarina II. Međutim moderni historičari ipak smatraju da carica nije imala ništa sa njegovom smrću.
- U dvorskom udaru svrgnut je s vlasti, zatvoren i uskoro ubijen. Katarina je zavladala kao carica Katarina II.

Katarina II kao
supruga Petra III

Katarina II kao ruska carica

Katarina Velika

- Vladala je Rusijom pune 34 godine.
- Iz braka sa Petrom III je rođeno samo jedno dijete: carević Pavle.
- Tokom svoje vladavine proširala je granice Ruskog carstva prema jugu i zapadu, otimajući Osmanlijskom carstvu i Poljsko-Litvanskom Komonveltu Novu Rusiju, Krim, zapadnu Ukrajinu, Bjelorusiju, Litvaniju i Kurland.
- Katarina je Rusiju učinila dominantnom silom jugoistočne Evrope nakon Prvog rusko-turskog rata, u kojem je Osmanlijsko carstvo doživjelo jedan od najvećih poraza u svojoj istoriji. Ova pobjeda Rusije otvorila je Katarini izlaz na Crno more i omogućila pripajanje južno-ukrajinskih stepa, u kojima je podignuto nekoliko novih gradova, između ostalih i Jekatarinoslav (u prevodu: *Slava Katarini*).

Katarina Velika

- Uslovi pod kojima je Katarina prihvatila sve što je Rusko (uključujući i pravoslavlje) možda su uzrokovali i njenu ličnu nezainteresovanost za religiju. Ratove protiv Osmanlija vodila je pod izgovorom da želi zaštititi kršćane. Rimokatolicima je postavila određene granice, te je pokušala nad njima ostvariti veću kontrolu za vrijeme podjele Poljske. Katarinina je Rusija, ipak, pružila sklonište Jevrejima, koji su 1773. godine protjerivani iz Evrope.

Katarina Velika

- Katarina je nastavila sprovoditi uticaj zapada na Rusiju. Njene reforme su stigle i dalje nakon što je neuspješni ustanak Jemeljana Pugačeva potresao Istočnu Rusiju. Kao rezultat, Katarina je ostvarila nekoliko drastičnih reformi unutar ruskog društva. Uspostavila je Slobodno ekonomsko društvo 1765. godine, da bi ohrabрила modernizaciju poljoprivrede i industrije. Ohrabрivala je strane investicije namjenjene nerazvijenim područjima. Takođe je slabila cenzorski zakon i podržala obrazovanje gospodarstva i srednje klase.

Katarina Velika

- Dok je bilo sasvim normalno i uobičajeno za muške vladare da imaju mnogo ljubavnica (pa čak i ljubavnika), od vladarica se očekivalo da drže do strogog morala. Zato se većina Katarininih savremenica, ali i budućih vladarica, držala podalje od vanbračnih afera.
- Katarina je bila veliki izuzetak: tokom svoje duge vladavine imala je mnogo ljubavnika, koje je držala na visokim pozicijama dok god su služili svojoj svrsi, a zatim ih penzionisala dajući im ogromne posjede i skupe darove.

Katarina Velika

- Neki od njenih, često mnogo mlađih ljubavnika, su je i voljeli; odgovarala je ondašnjim standardima ljepote, a prema bivšim je ljubavnicima bila velikodušna i blagonaklona.
- Njen posljednji ljubavnik, četrdeset godina mlađi carević Zubov, bio je među njenim najekstravagantnijim ljubavnicima.

Katarina Velika

- Katarina je bila hladna majka Pavlu, ali brižna baka svom najstarijem unuku Aleksandru. Vrlo je vjerovatno da je krunu željela ostaviti upravo Aleksandru, preskočivši tako Pavla. Njena grubost prema Pavlu bila je i rezultat političkog nepovjerenja zbog onoga što je vidjela u njegovom karakteru, ali i posljedica hladnog ophođenja Katarinine majke Ivane prema njoj samoj.

Novac sa Katarininim likom

Car Pavle kao dijete

Katarina Velika

- Pavla su neki Katarinini protivnici smatrali zakonitim nasljednikom Petra III i carem Rusije, ali sama Katarina je u svojim memoarima nagovjestila da Pavle možda i nije Petrov sin. Držeći Pavla u svojevrsnom kućnom pritvoru, Katarina je sinu dala do znanja da ne želi da se on upliće u njene poslove, niti da on dijeli njen autoritet.
- Nedugo nakon njene smrti (umrla je 1796. od posljedica srčanog udara) počele su kružiti lažne glasine o uzroku njene smrti, vjerovatno započete od strane Francuza koji su Katarinu mrzili. Sahranjena je u katedrali Petra i Pavla.
- Mitovi o njenoj smrti preživjeli su do danas, te su popularne i dalje priče o njemačkoj princezi, koja je postala najpoznatija ruska carica.

Aleksandar I

- Sin Pavla, Katarinin unuk koga je obožavala.
- Bez obzira što je Aleksandar imao još devetero braće i sestara, on je bio bakin miljenik, što je kod njegovog oca Pavla stvorilo paranoidni strah da će biti izbačen iz reda nasljeđivanja krune.
- Za vrijeme njegove vladavine u skladu s politikom Londona, on ulazi u savez protiv Napoleona Bonaparte sa Prusijom i Austrijom. Aleksandar je bio glavni zagovornik modernizacije države. On se tokom prvog dijela vladavine divio Napoleonovim reformama, iako ga je smatrao evropskim gospodarom rata.

Aleksandar I

- Službeni stav tadašnje ruske vlade jeste da je car Aleksandar I iznenada umro 1. decembra 1825. godine u svojoj 48. godine dok se nalazio u malenom gradiću na obali Azovskog mora. Mišljenje britanskog ambasadora, sa druge strane, je bilo da je Aleksandar potpisao abdikaciju, pošto ga je navodno vidio kako se ukrcava na brod kao običan mornar.
- Ta i mnoge druge priče o carevoj smrti su ubrzo stvorile mit kako on nije umro prvog dana decembra 1825. godine. Da bi se s takvim pričama napokon završilo, sovjetski naučnici su u 20. vijeku odlučili otvoriti njegov kovčeg. Na opšte iznenađenje bio je prazan. Sa tako potvrđenim sumnjama istoričari su krenuli u potragu za čovjekom koji je mogao biti Aleksandar. Istragom se došlo do svećenika Fjodora Kuzmiča, kojeg su carevi Nikolaj I i Aleksandar II rado primali na svoj dvor.

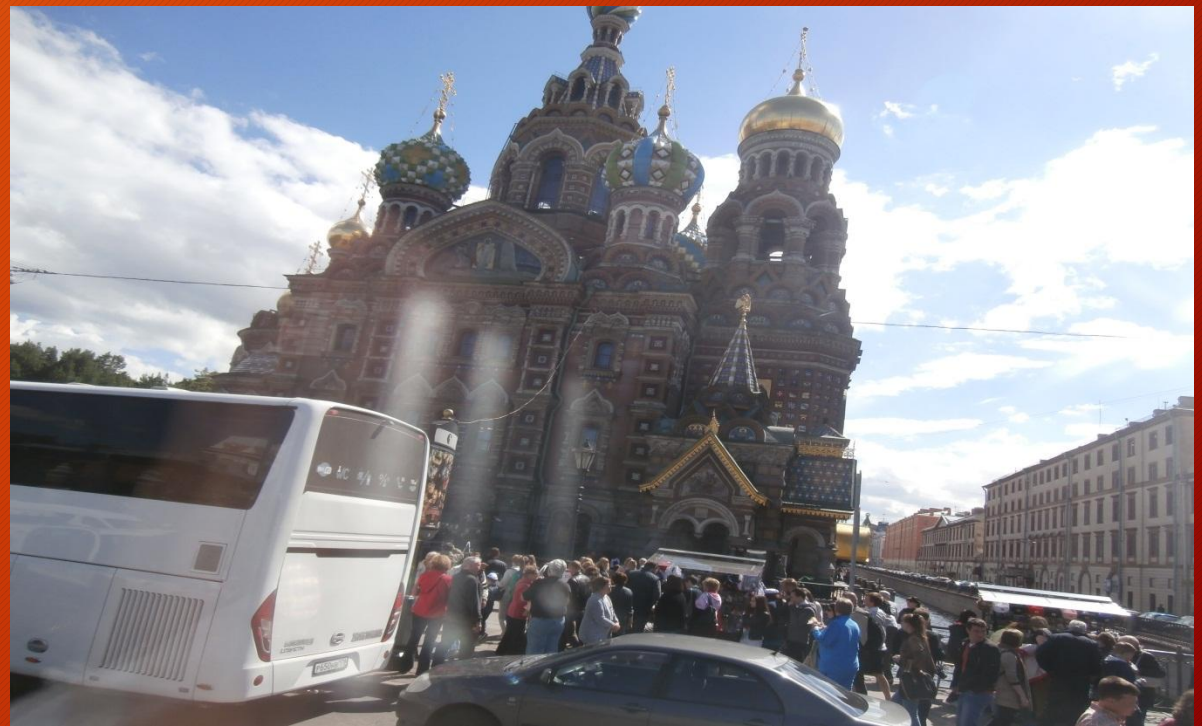
Aleksandar I

Aleksandar II

- Poznat po reformama sela i ukazu o oslobađanju kmetova.
- Ubijen je u Sankt-Peterburgu 1881 u bombaškom napadu, a na mjestu gdje je ubijen sagrađena je crkva

Aleksandar II

- U vrijeme njegove vladavine Rusija je bila u velikoj ekonomskoj krizi i on odlučuje da 1867.g. proda Aljasku ne znajući da se tu nalazi ogromna nalazišta nafte i zemnog gasa, za nešto manje od 100 miliona današnjih dolara, što se danas smatra najpametnijom transakcijom u istoriji.
- Danas eksploatacija nafte zadovoljava četvrtinu potreba SAD.
- Bogata zlatom, platinom, srebrom, bakrom, olovom, ugljem, uranijumom itd.

Aleksandar III

- Aleksandar je bio drugorođeni sin cara Aleksandra II i carice Marije Aleksandrovne. Tokom njegove mladosti dvor je ulagao sve napore u školovanje prijestolonasljednika Nikole, Aleksandrovog starijeg brata, dok je Aleksandar uvijek ostajao po strani. Do promjene njegovog statusa dolazi prekasno da bi se obrazovni nedostatak mogao nadoknaditi, pošto mu je brat Nikola umro od tuberkuloze 1865. godine. U to vrijeme budući car je već imao 20 godina, što ga je činilo prestarim i previše nestrpljivim za ozbiljno nadoknađivanje znanja.

Car Aleksandar III

Aleksandar III

- Jedine konkretne kvalitete koje je tada imao su velika fizička snaga i prilično dobro poznavanje muzike, ali ni jedno niti drugo mu nije mnogo pomoglo u kasnijem životu. Tokom svoga djetinjstva i mladosti Aleksandar nije čak stekao ni dovoljno dobro poznavanje stranih jezika, čemu se uvijek na ruskom dvoru poklanjala velika pažnja.
- Kako nije uspio na vrijeme steći prikladno obrazovanje, budući car je pao pod utjecaj konzervativaca koji su se protivili modernizaciji.

Aleksandar III

- Za vrijeme Aleksandrove vladavine došlo je do prisiljavanja Litvanaca, Poljaka, Finaca i drugih da se školuju u ruskim školama na ruskom jeziku. Jevreji su prošli još i gore pošto im je bilo zabranjeno živjeti u naseljima s manje od 10 hiljada stanovnika.
- Još prije navršene 40. godine života zdravlje mu se počelo postepeno, ali sigurno pogoršavati. Kao razlog za to u ruskoj se istoriji navodi željeznička nesreća iz 1888. godine, tokom koje je carska porodica na prvi pogled prošla bez ozljeda. Međutim, car se počeo žaliti na bolove. Tokom sljedećih godina stanje mu se polagano pogoršavalo, ali niko još uvijek nije smatrao da je carev život u opasnosti.

Aleksandar III

- Do promjene dolazi tek 1894. godine, kada je zbog naglog pogoršanja stanja uspaničeni dvor poslao po doktora iz Berlina, koji je u posljednjem pokušaju za spas života savjetovao je odlazak na Krim kako bi tamo u pogodnijoj klimi car možda ozdravio.
- Ta mjera je ipak bilo nedovoljna i prekasno izrečena tako da je Aleksandar na Krimu ubrzo i umro, 1. novembra
- 1894. godine. Naslijedio ga je najstariji sin, Nikola II.

Nikolaj II

- Nikolaj II je bio posljednji car Rusije i veliki vojvoda Finske. Vladao je od 1894. pa do prisilne abdikacije 1917. Završio je vladavinu za vrijeme Oktobarske revolucije 1917. kad su on i njegova porodica ubijena od boljševika.
- Period njegove vladavine obilježio je ekonomski razvoj Rusije i, istovremeno, porast socijalno-političkih kontradikcija i revolucionarnih pokreta koji su doveli do revolucija (1905 – 1907; 1917. godine). U vanjskoj politici vodio je politiku ekspanzije na istok gdje je vodio rat s Japanom. U Prvom svjetskom ratu priključio se Antanti. Opšte nezadovoljstvo u društvu, pojačano dugim i iscrpljujućim ratom, dovelo je do svrgavanja carskog režima u Februarskoj revoluciji 1917. godine.

Nikolaj II

- Poslije Nikolajeve abdikacije, Rusija je ušla u građanski rat. Nikolaj je s porodicom bio interniran u Sibir, a zatim na Ural. Boljševici su Nikolaja, njegovu suprugu i svih petero djece strijeljali u julu 1918. godine u Jekaterinburgu.
- Veze Rusije sa zapadnom kulturom koja je započeta u vrijeme smutnje otvorila je vrata uticaju ideja i pokreta koja su se razvijala u katoličkim zemljama zapadne Evrope u 16. i 17.vijeku

Car Nikolaj II

Carska porodica Romanov iz 1911.

Anastasija Romanov
1914.

АЛЕКСАНДРУ СЕРГЪЕВИЧУ
ПУШКИНУ.

SEILER

Crkva Petra i
Pavla na
Petropavlovskom
ostrvu, u kojoj
su sahranjeni svi
vladari iz
dinastije
Romanov

ПЕТРЪ І ВЪЯНИКІЙ

